

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

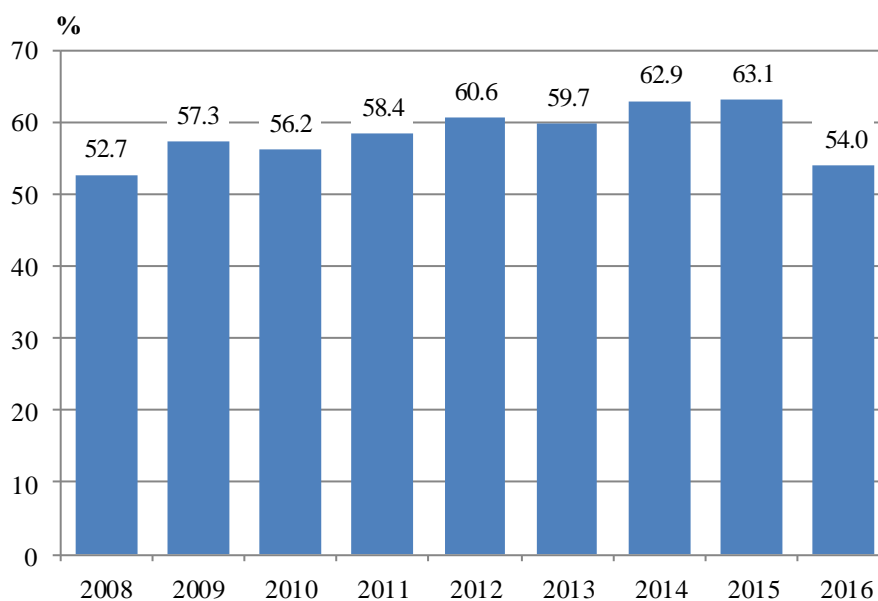
Доходи на домакинствата

През 2016 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство в област Варна е 5 117 лв. и намалява с 1.0% спрямо 2015 година. За периода 2008 - 2016 г. общият доход средно на лице от домакинство в областта се увеличава малко над 1.3 пъти.

През периода 2008 - 2016 г. в област Варна са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата намалява с 15.2% спрямо 2015 г., но нараства 1.4 пъти в сравнение с 2008 година;
- Доходите от пенсии нарастват с 56.9% спрямо 2015 г., или 2.0 пъти в сравнение с 2008 година;
- Доходите от самостоятелна заетост намаляват с 22.3% спрямо 2015 г., но същевременно нарастват 1.5 пъти спрямо 2008 година;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата намалява спрямо 2015 г. с 8.5% и с 6.5% в сравнение с 2008 година;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) намаляват с 10.5% спрямо 2015 г. и с 9.4% спрямо 2008 година.

Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата в общия доход на домакинствата в област Варна

Работната заплата е основен източник за доходите на домакинствата. През 2016 г. доходът от работна заплата в област Варна е 2 764 лв. средно на лице от домакинство. Относителният му дял в общия доход е 54.0%, което е с 9.1 процентни пункта по-малко в сравнение с 2015 г., а спрямо 2008 г. нараства с 1.3 процентни пункта.

През 2016 г. доходите от социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) са 1 645 лв. средно на лице от домакинство и се увеличават в номинално изражение 1.8 пъти спрямо 2008 г., а относителният им дял в общия доход нараства с 8.7 процентни пункта. Доходите от всички социални трансфери формират 32.1% от общия доход на домакинствата.

В тази позиция от доходите на домакинствата доминират пенсиите. През 2008 г. доходът от пенсии е 728 лв. и достига 1 491 лв. средно на лице през 2016 година. Относителният дял на доходите от пенсии през 2016 г. е 29.1% от общия доход на домакинствата, което е с 10.7 процентни пункта повече спрямо 2015 година.

Доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в номинално изражение показват колебания през годините. През 2016 г. доходът от самостоятелна заетост средно на лице от домакинство е 320 лв., а относителният му дял в общия доход на домакинствата е 6.3% и намалява с 1.7 процентни пункта в сравнение с 2015 година.

През 2016 г. доходът от трудова дейност извън работната заплата средно на лице от домакинство е 129 лева. Относителният дял на този доход е 2.5% и намалява спрямо 2015 г. с 0.2 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

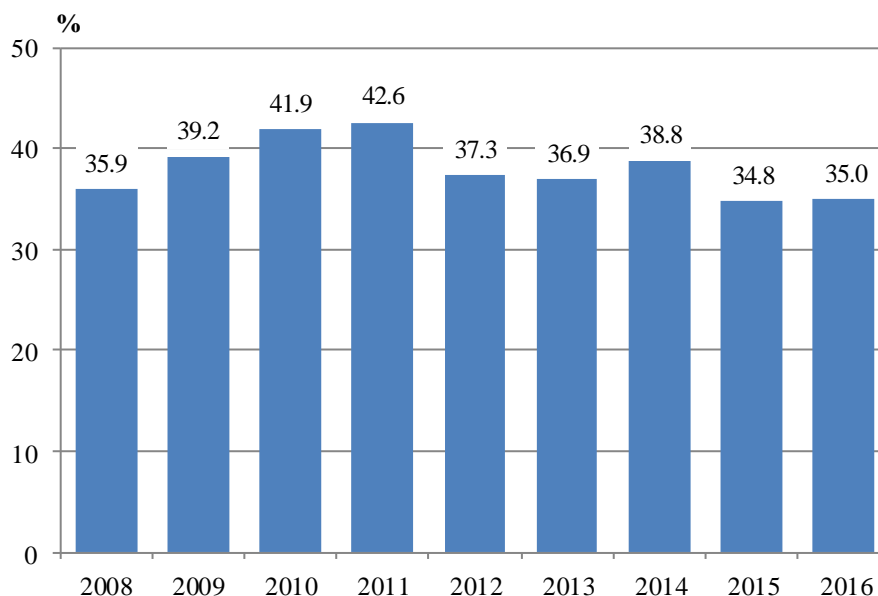
През 2016 г. домакинства в област Варна са изразходвали 5 291 лв. средно на лице, което е с 5.6% по-малко в сравнение с 2015 година. За периода 2008 - 2016 г. разходите на домакинствата се увеличават близо 1.5 пъти.

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата намалява от 87.4% през 2008 г. на 85.2% през 2016 година.

Разходите за храна са с най-висок относителен дял от общия разход на лице от домакинството. През 2016 г. този разход е 1 851 лв. средно на лице от домакинството или 35.0%. Наблюдава се увеличение с 0.2 процентни пункта в сравнение с 2015 г. и намаление с 0.9 процентни пункта спрямо 2008 година.

През 2016 г. разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), са 982 лв. средно на лице от домакинство, което е с 0.3% повече спрямо 2015 година. В сравнение с 2008 г. тези разходи са се увеличили 1.4 пъти. Увеличение в номинално изражение на годишна база има при разходите за: здравеопазване - с 21.1%; съобщения - с 14.6% и разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия и горива) - с 0.8%.

Фиг. 2. Относителен дял на разходите за храна в общия разход на домакинствата в област Варна

Потребление на домакинствата

Данните показват, че през 2016 г. настъпват промени в потреблението на домакинства в област Варна спрямо 2015 г. - консумацията на хляб и тестени изделия нараства с 3.7 кг и достига 72.4 кг средно на лице. Увеличава се консумацията на: сирене - с 1 кг, кисело мляко - с 0.5 кг, прясно мляко - с 0.1 л и зеленчуци - с 0.8 килограма.

На годишна база намалява потреблението средно на лице от домакинство на безалкохолни напитки - с 10.7 л (от 79.6 на 68.9 л), на алкохолни напитки - с 3.6 л (от 35.6 на 32.0 литра) и на цигари - със 173 бр. (от 862 на 689 броя).

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (СОICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на сайта на НСИ - www.nsi.bg, в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата” и в информационната система „Инфостат”.